

Την επόμενη ημέρα μού τηλεφώνησε η Φλορίντα Ντόννερ. Ο Καστανέντα μιλούσε συχνά για εκείνη με στοργή.

«Είναι τόσο μικρή, ... , αλλά γεναιότατα. (εξαιρετική)

Όταν τον ρώτησα αν ήταν η σύντροφός του απάντησε με μια καταφατική κίνηση του κεφαλιού αγνοούσα εκείνη τη στιγμή πως δίναμε διαφορετικές έννοιες στη λέξη «σύντροφος».

Η Φλορίντα είχε μια φωνή έξυπνη και καλλιεργημένη ανέφερε ότι γεννήθηκε στη Βενεζουέλα και ότι είχε ζήσει αρκετό καιρό στις Ηνωμένες Πολιτείες, αν και τα αγγλικά δεν είχαν επηρεάσει καθόλου τα καστιλιάνικά της. Είπε πως στο Λος Άντζελες ζούσε μια περιορισμένη ζωή εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν ήξερε να οδηγεί.

Όταν ενδιαφέρθηκα για το ταξίδι που ο Καστανέντα είχε αναφέρει ότι θα έκανε την προηγούμενη ημέρα, ξεκαθάρισε το λόγο για τον οποίο μου είχε τηλεφωνήσει.

«Τελικά θα έρθουν οι Ινδιάνοι από τη Σονόρα στο Λος Άντζελες, και δεν μπορούμε να τους αφήσουμε μόνους.»

Μου ανακοίνωσε ότι ο Καστανέντα και εκείνη θα περνούσαν να με πάρουν τη Δευτέρα για να πάμε να γευματίσουμε.

Με αυτή την αλλαγή στα σχέδια δεν ήξερα αν ενδεικνυόταν να κρατώ το ερωτηματολόγιο που είχα ετοιμάσει για τη συνέντευξη, και μετέφερα στη Φλορίντα τους ενδοιασμούς μου.

«Ναι, ναι φέρε το ερωτηματολόγιό σου γιατί έτσι θα αποφύγεις τη διασπορά (επανάληψη)», ήταν η παροτρυντική της απάντηση.

Δεν μπόρεσα να ελέγξω την περιέργειά μου για ένα θέμα το οποίο θεωρούσα μεγάλης σημασίας, και όταν επρόκειτο να αποχαιρετιστούμε της το έθεσα:

«Εσύ γνώριζες (χρόνος ; ; ;) τον don Χουάν;»

«Ναι. Τον γνώρισα πριν από είκοσι χρόνια», απάντησε λακωνικά.

Κι έτσι θα είχα το προνόμιο να συναντηθώ ταυτόχρονα με δύο πρόσωπα που γνώριζαν τον don Χουάν.

Μια από τις κατηγορίες, ακριβώς, κατά του Καστανέντα ήταν πως επικαλείτο (;) μόνο τη μαρτυρία του για να αποδείξει την ύπαρξη του Γιακί δασκάλου' κατηγορίες απέναντι στις οποίες αμυνόταν, μέχρι που κουράστηκε να το κάνει: «Η άποψη ότι εγώ επινόησα ένα πρόσωπο όπως ο don Χουάν είναι αδιανόητη. Είναι δύσκολο ο τύπος ανθρώπου που η ευρωπαϊκή διανοητική παράδοσή μου θα με έκανε να επινοήσω. Η αλήθεια είναι πολύ περισσότερο παράξενη. Εγώ δεν δημιούργησα τίποτα είμαι μόνο ένας καταγραφέας (πηροφοριοδότης).»

Θα ήταν πολύ εύκολο να αποδείξει την αυθεντικότητα του don Χουάν παρουσιάζοντας ενώπιον των σκεπτικιστών την Φλορίντα, αλλά δεν το έκανε ποτέ.

Τη Δευτέρα, στη μία το μεσημέρι ακριβώς, την ώρα που είχαμε κανονίσει, με ειδοποίησαν από το θυρωρείο ότι η Φλορίντα Ντόννερ είχε φτάσει.

Τη βρήκα καθισμένη σε μια πολυθρόνα του προθαλάμου η εμφάνισή της με εξέπληξε. Και αυτόματα σκέφτηκα: «Ψεύτη Καστανέντα».

Η εξωτερική εμφάνιση της Φλορίντας είναι εύθραυστη και σχεδόν ανδρόγυνη είναι λίγο ψηλότερη από 1,50' τα μαλλιά της είναι ξανθά-χρυσασφιά, κοντοκουρεμένα, και τα μάτια ανοιχτά γαλάζια, μικρά και εκφραστικά. Δείχνει ελκυστική και ανήσυχη. Το σύνολο των χαρακτηριστικών της την κάνει να μοιάζει αρκετά με την Μπίμπι Άντερσον, ηθοποιό που έπαιζε συχνά στις ταινίες του Μπέργκμαν. Φαινόταν 30 ετών, όμως αναμφίβολα θα πρέπει να ήταν γύρω στα 40, εφόσον είχε γνωρίσει τον don Χουάν πριν από είκοσι χρόνια. Μεταγενέστερες πληροφορίες επιβεβαίωσαν αυτόν τον υπολογισμό. Φορούσε αθλητικά ρούχα λευκό παντελόνι, κίτρινο πουκάμισο και σαντάλια.

Σηκώθηκε, συστηθήκαμε, και με φίλησα σταυρωτά.

Γύρεψα με τα μάτια τον Καστανέντα, και η Φλορίντα διευκρίνισε:

«Περιμένει έξω.»

Βγήκαμε από το κτίριο και είδα τον Καστανέντα να κατευθύνεται χαμογελαστός προς το μέρος μας βαδίζοντας πάνω στο φρεσκοποτισμένο γρασίδι.

Μείναμε εκεί για ένα-δυο λεπτά συζητώντας για το πού θέλαμε να πάμε ο Καστανέντα με ρώτησε ευγενικά για το τί τραβούσε η όρεξή μου, και ανέφερα κάτι ελαφρύ, όπως μια σαλατίτσα... Εκείνοι, ωστόσο, είχαν ήδη επιλέξει ένα ιδανικό μέρος, και λόγω θέσεως και λόγω κουζίνας, που ήταν σίγουροι ότι θα μου άρεσε. Θα με πήγαιναν σε ένα κουβανέζικο εστιατόριο.

Τους ακολούθησα μέχρι το όχημα, που αυτή τη φορά δεν ήταν το φορτηγάκι αλλά ένα ευρύχωρο Φορντ καφέ χρώματος. Η Φλορίντα κάθισε πίσω και εγώ, δίπλα στον Καστανέντα, που άρχισε να οδηγεί προς το Wilshire Boulevard.

Και οι δύο μου έκαναν ερωτήσεις σχετικά με τις δραστηριότητές μου, και ανακίνησαν ξανά το ζήτημα της ρουτίνας και την αναγκαιότητα για το ξεπέρασμά της.

Μαζί τους είναι πανεύκολο. Η Φλορίντα με εξέπληξε δίνοντάς μου το χειρόγραφο, που εκείνος δεν έβρισκε, της μετάφρασης στα ισπανικά του τελευταίου του βιβλίου 354 φύλλα χαρτιού, γραμμένα από τη μια μόνο όψη, αριθμημένα από το 4, γραμμένα με διπλό διάστιχο σε μια συμβατική γραφομηχανή, και πιασμένα με ένα λάστιχο.

Καθώς θυμήθηκα το σχόλιο του Καστανέντα, τους είπα:

«Δεν θα προλάβω όμως να το διαβάσω πριν φύγω.»

«Το ξέρουμε», είπε η Φλορίντα «μπορείς όμως να το κρατήσεις.»

Μετά από είκοσι περίπου λεπτά φτάσαμε στο κουβανέζικο εστιατόριο ήταν λαϊκού τύπου (; ; ;) και παρ' όλο που μόνο τα μισά τραπέζια ήταν κατειλημμένα, ήταν αρκετά θορυβώδες.

Αποφασίσαμε να καθήσουμε στο βάθος, δίπλα στη τζαμαρία, όπου δεν καθόταν σχεδόν κανείς και θα μπορούσαμε να μιλήσουμε πιο άνετα.

Κάθησα δίπλα στη Φλορίντα, έχοντας στραμμένα τα νώτα προς την είσοδο ο Καστανέντα καθόταν απέναντί μου.

Ένας νεαρός σερβιτόρος πλησίασε το τραπέζι μας, τους αναγνώρισε και τους ρώτησε ευγενικά στα ισπανικά «Τι κάνετε;». Ο Καστανέντα και η Φλορίντα έδειχναν να νιώθουν άνετα εκεί' σίγουρα ήταν τακτικοί πελάτες.

Το μενού ήταν γραμμένο πάνω σε ένα αβάκιο κρεμασμένο στον τοίχο. Καθώς ήταν γνώστες (; ;) παρήγγειλαν και για τους τρεις μας κρέας με πατάτες' μας το σερβίρισαν μαζί με μικρά πηλίνα γαβάθες με φασολάκια.

Ο Καστανέντα ήθελε να συνοδεύσει το γεύμα του με ζεστό τσάι' ο σερβιτόρος του είπε ότι δεν είχαν' εκείνος, όμως, επέμενε:

«Ζήτησέ το στην κουζίνα' μου το έχουν φέρει άλλες φορές.»

Πράγματι, του το έφεραν. Γνώριζα καλά τον τρόπο λειτουργίας του καταστήματος.

Η Φλορίντα είχε ζητήσει μια κόκα-κόλα. Καθώς της την σερβίριζαν, με κοίταξε και είπε απολογητικά, δείχνοντας το αναψυκτικό:

«Είναι το βίτσιο μου.»

Για αρκετά λεπτά και οι δύο αφοσιώθηκαν με ζήλο στο γευστικό φαγητό.

«Ερχόμαστε στο Λος Άντζελες μόνο για να φάμε», αστειεύτηκε ο Καστανέντα, που παρήγγειλε για τον ίδιο μια μερίδα τηγανητές μπανάνες, ενώ εμείς δεν τον ακολουθήσαμε.

«Δεν μας αρέσει να μαγειρεύουμε», είπε η Φλορίντα.

«Ούτε να πλένουμε τα πιάτα», πρόσθεσε εκείνος.

Η Φλορίντα δεν ήθελε επιδόρπιο, εγώ ζήτησα έναν καπουτσίνο' ο Καστανέντα δίστασε, τελικά όμως ζήτησε άλλον έναν.

Τότε μου αφηγήθηκαν τα μικρά, γαστρονομικά τους βίτσια.

«Ο αδελφός μου είχε φυτείες καφέ στη Βενεζουέλα», είπε η Φλορίντα «κι έτσι ήμουν συνηθισμένη να πίνω καλό καφέ' όταν ήρθα στις Ηνωμένες Πολιτείες τον βρήκα πολύ κακό, που δεν μου κόστισε να τον κόψω.»

Καταφανή (ολοφάνερα, πρόδηλα) τα κίνητρα (οι λόγοι) που την υποχρέωσαν να το κάνει.

Για να εξηγήσει στη συνέχεια, και κυρίως ο τρόπος με τον οποίο το εξήγησε, το πόσο πιο δύσκολο αποδείχτηκε πως ήταν το να παραιτηθεί από τη σοκολάτα.»

«Έτρωγα τρεις φορές την ημέρα», είπε. «Την έβαζα έτσι, μέσα σε δυο φετούλες ψωμί, ή έβαζα ένα κομματάκι στη γλώσσα και έπινα μια γουλίτσα καφέ.» Περιέγραφε την εμπειρία λες και τη ζούσε εκείνη τη στιγμή, με ύφος και εκφράσεις τέρψης (ηδονής ; ;). Είπε πως ακόμα αγωνιζόταν ενάντια στη λαιμαργία.

Ο Καστανέντα το επιβεβαίωσε:

«Πρέπει να επαγρυπνώ (προσέχω) να μην φάει σοκολάτα γιατί βγάζει σπυράκια.»

Και κοιτάζοντάς της τρυφερά είπε: «Αυτή η χαζή αρρωσταίνει.»

Η Φλορίντα, πιασμένη στα πράσα, χαμογέλασε κατεργάρικα (;) και αποκάλυψε πως δεν είχε μόνο εκείνη πειρασμούς (υπέκυπτε στους πειρασμούς).

«Αυτόν πρέπει να τον προσέχουμε ώστε να τον αποτρέψουμε από το να πιεί καφέ γιατί τον κάνει να αισθάνεται άσχημα.»

Ο Καστανέντα παραδέχτηκε διασκεδαστικά πως αυτό είναι σίγουρο.

Δεν έδειχναν να ανησυχούν γι' αυτόν τον αγώνα ενάντια στις ορέξεις τους.

Το αντίθετο μάλιστα. Ο Καστανέντα μάλιστα είχε ζητήσει μερικά κουλουράκια βουτύρου που άχνιζαν ακόμα όταν τα έφεραν. Πήρε ένα, το έκοψε στη μέση και το βούτηξε στον καπουτσίνο του. Είχε απορροφηθεί τελείως σ' αυτό που έκανε.

«Πώς ήταν ο δον Χουάν;», ρώτησα τη Φλορίντα.

«Ήταν πολύ γέρος' ήταν όμως δυνατός σαν εικοσάχρονος.»

Ακούγοντας το όνομα του don Χουάν, ο Καστανέντα σήκωσε αμέσως το βλέμμα του από τον καπουτσίνιο και πρόσθεσε:

«Είχε το σώμα ενός νέου.»

Για αρκετά λεπτά διέκοπταν ο ένας τον άλλο για να επαινέσουν τις ικανότητες του don Χουάν, και για να υπογραμμίσουν τις προτιμήσεις του.

«Η Φλορίντα ήταν η αγαπημένη του», δήλωσε ικανοποιημένος ο Καστανέντα.

«Με έβαζε έτσι, κάτω από το μπράτσο», εξήγησε η Φλορίντα, διπλώνοντας το αριστερό της χέρι σαν να κουβαλούσε ένα δεμάτι στάχυα.

«Την πήγαινε από το ένα μέρος στο άλλο σαν να ήταν μικρό κοριτσάκι», τη διέκοψε ο Καστανέντα αστεειυόμενος.

«Και τον γνώρισες πριν από είκοσι χρόνια», επέμεινα κοιτάζοντας την Φλορίντα για να ενισχύσω τις πληροφορίες μου γι' αυτή την άγνωστη σχέση.

«Ναι», απάντησε. Και πρόσθεσε αμέσως: «Δεν πρόκειται όμως να πω περισσότερα γιατί τότε θα καταλάβεις την ηλικία μου.»

Εκείνη τη στιγμή δεν γνώριζα ουσιαστικά τίποτε για εκείνη, έπρεπε όμως να σεβαστώ την απότομη απόφασή της να διαφυλάξει το παρελθόν της. Μόνο τα αστεία που πετούσε ο Καστανέντα μου έδιναν κάποια στοιχεία.

«Εγώ ήμουν εκείνος που την κούρεψε», είπε εκείνος γελώντας, απλώνοντας το χέρι του πάνω από το τραπέζι για να αγγίξει το κεφάλι της Φλορίντας, που αφέθηκε με αστείο ύφος. Και τα άφησε έτσι, τελικά, γιατί της αφαιρούν (; ; ; ;) τις ναζιστικές τάσεις της.

Επιβεβαίωσαν ότι η οικογένεια της Φλορίντα ήταν γερμανικής καταγωγής, αλλά δεν ρώτησα πόσο καιρό ήταν εγκατεστημένοι στη Βενεζουέλα.

Αργότερα θα μου έδιναν ένα βιβλίο που γραμμένο από εκείνη' όταν το διάβασα ανακάλυψα την ισχυρή της προσωπικότητα, τη σταθερότητά της, και πολλά άλλα κοινά στοιχεία με τον Καστανέντα.

Είναι επίσης ανθρωπολόγος, και πήρε το διδακτορικό της για την έρευνά της πάνω στις θεραπευτικές πρακτικές των ιθαγενών' είχε πάρει την αμερικάνικη υπηκοότητα και σπούδασε μάλλον στο UCLA όπου ήρθε σε επαφή με τον Καστανέντα. Αυτός θα πρέπει να τη σύστησε στον don Χουάν γύρω στο 1968, όταν δημοσίευσε το *Οι διδασκαλίες του don Χουάν*' η ημερομηνία συνέπιπτε με τα είκοσι χρόνια που –με όσα μου είπε– τον γνώριζε.

Η Φλορίντα, όμως, έμεινε μόνο λίγο καιρο με τον Γιακί δάσκαλο. Στο γοητευτικό (; ; ; ;) της βιβλίο με τίτλο *Shabono*, που καταγράφει όσα έζησε για έναν χρόνο –στα τέλη δεκαετίας του '70– σε μια φυλή ινδιάνων στη ζούγκλα του Αμαζονίου, αναφέρει ένα από τα μέλη της που το είχε γνωρίσει δέκα χρόνια νωρίτερα, έναν σαμάνο –στο βιβλίο τον αναφέρει ως Χουάν Καριδάδ–, από τον οποίο απομακρύνθηκε γιατί της προκαλούσε φόβο, αφού της προκαλούσε όνειρα στα οποία εμφανιζόταν ο ίδιος, και την επόμενη ημέρα της αφηγείτο λεπτομερώς το περιεχόμενό τους.

Έζησε δύο χρόνια στη Βενεζουέλα δουλεύοντας στον τομέα της, και κατόπιν επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες με υλικό για το διδακτορικό της και τις εντυπωσιακές της εμπειρίες στη ζούγκλα, που περιγράφονται θαυμάσια στο βιβλίο της' το έγραψε στα αγγλικά, όπως ο Καστανέντα τα δικά του, και εκδόθηκε το 1982 στις Ηνωμένες Πολιτείες με ένα εγκωμιαστικό σημείωμα του ίδιου του Καστανέντα στο οπισθόφυλλο. Οι κριτικές ήταν εξαιρετικές και μεταφράστηκε σε μια ντουζίνα γλώσσες.

Λίγοι γνωρίζουν ότι η Φλορίντα και ο Καστανέντα μοιράζονται ένα παρελθόν, ένα παρόν, και, σύμφωνα με τα δικά του σχόλια, ένα αδιάρρηκτο μελλοντικό σχέδιο:

«Αυτή είναι η αρχή και το τέλος των πάντων», λέει με σιγουριά.

Ακούγοντας αυτόν τον ισχυρισμό, η Φλορίντα χαμηλώνει το κεφάλι ντροπαλά.

Δεν το αρνείται όπως έκανε σε άλλα ζητήματα στα οποία την συμπεριελάμβανε εκείνος.

Στο εστιατόριο είχαν αναφερθεί μια-δυο φορές σε κάποια «Τζίνα», μάλλον παρατσούκλι.

Ο Καστανέντα μου έδωσε να καταλάβω κάποια άλλη στιγμή ότι ο δικός τους δεν είναι ένας συμβατικός δεσμός, του ζεύγους' η ενέργεια των δυο τους είναι προφανώς συμπληρωματικές και απαραίτητες για να φθάσουν σ' αυτό που εκείνος ονομάζει «ελευθερία».

Υπάρχουν, ωστόσο, κι εκείνοι οι οποίοι θεωρούν το δεσμό τους σύμφωνο με την περιβάλλουσα ορθοδοξία (; ; ; ;)

«Ο οδοντογιατρός μου την αποκαλεί κυρία Καστανέντα», λέει διασκεδάζοντας, «και εμείς τον αφήνουμε να το πιστεύει. Και οι δυο μας.»

Επιστρέφω ξανά στο θέμα των φιλιών, και ρωτώ τη Φλορίντα:

«Ο Καστανέντα μου έχει πει ότι δεν έχει φίλους. Ούτε κι εσύ;»

«Οι φίλοι θέλουν να μπορούν να έρχονται στο σπίτι σου», απαντά, «και να σου τηλεφωνούν. Προσβάλλονται όταν μάθουν ότι βρίσκεσαι στην πόλη και δεν έχεις έρθει σε επαφή μαζί τους.»

Είχαμε τελειώσει το φαγητό. Ο Καστανέντα πλήρωσε το λογαριασμό με μετρητά και σηκωθήκαμε για να φύγουμε. Είχαμε φτάσει σχεδόν στην έξοδο όταν μας ρώτησε αν θέλαμε να πάμε στην τουαλέτα.

«Γιατί θες να μάθεις;», ρώτησε η Φλορίντα.

«Γιατί τώρα θα πάμε σε ένα πάρκο, και εκεί θα είναι δύσκολο να βρεθεί τουαλέτα», διευκρίνησε.

Γυρίσαμε στο αυτοκίνητο και βουλευτήκαμε όπως και προηγουμένως' ο Καστανέντα είναι ένας οδηγός που σέβεται τα σήματα κυκλοφορίας και καθόλου επιθετικός προς τους άλλους οδηγούς' τα καλά αντανακλαστικά του του επιτρέπουν να αφοσιώνεται στη συζήτηση και να κοιτά κάθε τόσο τον συνομιλητή του.

Λίγα λεπτά αργότερα, σταμάτησε σε ένα χώρο στάθμευσης, απέναντι από ένα ορθογώνιο κομμάτι ξύλου που έγραψε Ράντς Παρκ. Είναι μια τεράστια έκταση ακανόνιστων λιβαδιών καλυμμένων με αραιό γρασίδι, και μερικά δέντρα πού και πού' υπάρχουν ρουστίκ τραπέζια και πάγκοι όπως στα κάμπινγκ, και κάποιες πενιχρές αθλητικές εγκαταστάσεις. Σε κάποια απόσταση ξεχώριζε μια ομάδα παιδιών με πολύχρωμα ρούχα που έκαναν γυμναστική επαναλαμβάνοντας τις κινήσεις του γυμναστή τους. Φυσούσε λιγάκι. Δυο νεαροί έπαιζαν σε ένα από τα γήπεδα του τένις. Ήταν δροσερά εκεί.

Ο Καστανέντα πρότεινε να μην αφήσουμε τίποτα στο όχημα για να μην το κλέψουν, και σιγουρεύτηκε ότι όλες οι πόρτες ήταν καλά κλεισμένες.

Μόλις είχαμε κάνει μερικά βήματα, σταμάτησε' άρχισε να κοιτάζει τριγύρω και ομολόγησε πως έπρεπε να πάει στην τουαλέτα. Η Φλορίντα αστειεύτηκε:

«Ρωτούσε εμάς και τώρα είναι αυτός που θέλει να πάει. Εδώ όμως δεν θα είναι εύκολο.»

Ο Καστανέντα ήταν πολύ συγκεντρωμένος και δεν απάντησε στο αστείο. Κατευθύνθηκε προς κάποια αποδυτήρια, επέστρεψε όμως αμέσως λέγοντας:

«Δεν έχουν.»

Έκανε το γύρο του κτιρίου και τελικά βρήκε μια ενδεικτική πινακίδα. Η Φλορίντα και εγώ περιμέναμε.

Είναι όμορφα μαζί της' είναι γαλήνια (ήρεμη), κάπως επιφυλακτική αν και όχι εσωστρεφής, και δείχνει ότι βρίσκει ευχάριστο να ακούει με προσοχή. Ακριβώς το αντίθετο με εκείνον, που μετά βίας μπορεί να μείνει σιωπηλός. (; ; ; ;)

Ο Καστανέντα μας πλησίασε ικανοποιημένος. Τώρα έπρεπε να καθήσουμε σε ένα άλλο σημείο για να μπορέσω να πάρω τη συνέντευξη.

Ανάμεσα στα αποδυτήρια και το γήπεδο του τένις υπάρχει ένας ελεύθερος χώρος σε ένα περίπτερο, στο οποίο ανεβαίνεις τρία ή τέσσερα σκαλοπάτια. (;) Καθήσαμε σε ένα από τα στρογγυλά, άσπρα, πλαστικά τραπέζια. Ο ήλιος με χτυπούσε στο πρόσωπο' δεν ήθελε να προστατευτώ με τα γυαλιά, αφού ο Καστανέντα δεν φορούσε και ήθελα να τον βλέπω (; ; ;). Σε λίγα λεπτά η αντανάκλαση πάνω στο τραπέζι και τα χαρτιά με έκανε να δακρύσω' καθήσαμε σε ένα άλλο τραπέζι που βρισκόταν στη σκιά. Σύντομα, όμως, ανακαλύψαμε ότι φυσούσε λίγο και εκεί είχε ψύχρα. Έπρεπε να πάμε κάπου αλλού.

Ο Καστανέντα βάδιζε ανάμεσά μας, κρατώντας μας αγκαζέ και κατευθυνθήκαμε προς το λιβάδι. Πρότεινε να ξαπλώσουμε στο γρασίδι' το επιχειρήσαμε αλλά ; ; ; ήταν ποτισμένο, αραιό και υγρό. Τελικά, ένα από τα τραπέζια του κάμπινγκ φάνηκε ότι εκπλήρωνε τις απαιτήσεις μας' είχε και ήλιο και σκιά και βρισκόταν στις ρίζες ενός δέντρου. Ο Καστανέντα παρατήρησε ότι στη ρυτιδωμένη επιφάνεια υπήρχαν ίχνη χρωμάτων που έλαμπαν κάτω από το φως, και αναφώνησε:

«Τι καλό!»

Εκείνοι κάθησαν δίπλα, απέναντί μου' οι πάγκοι δεν είχαν πλάτες και ήταν καρφωμένοι στην τάβλα του τραπεζιού.

Πριν αρχίσουμε μου ήλθαν κατά νου κάποιες σκέψεις.

Ο Καστανέντα έχει γράψει ότι ο ναγουάλ είναι εκείνος ο οποίος καθοδηγεί τους άλλους μάγους' ο don Χουάν διευκρίνισε ότι ένας μάγος είναι απλά ένας άνθρωπος της γνώσης, εκείνος που γνωρίζει και χρησιμοποιεί με ακρίβεια την κοσμική ενέργεια.

Σε όλες τις εποχές έχουν υπάρξει μύστες, που χρησιμοποιούσαν τον ερμητισμό ως ασπίδα για να αποφευχθεί ένας εγωιστικός και παρερμηνευτικός εκχυδαϊσμός των γνώσεών τους. Υπήρξαν επίσης άτομα ικανά να πραγματοποιήσουν συγκεκριμένα φαινόμενα πάνω στους ίδιους ή στο περιβάλλον τους' αυτοί αναφέρονται με διάφορους όρους ή κατηγορίες, ανάλογα με τις κοινωνίες ή τις εποχές: μάγοι, θεραπευτές, διορατικοί, γητευτές, μέντιουμ, αστρολόγοι, φακίρηδες, αλχημιστές... Και, βέβαια, μάγοι, τον πιο σοβαρό ορισμό που μπορεί να καθορίζει τους δύο τελευταίους αιώνες οποιοδήποτε ανθρώπινο ον.

Δεν πρέπει όμως να εξυψώνονται τόσο. Η θραύση ενός καθρέφτη ή το να δεις έναν μαύρο γάτο δεν είναι το σημάδι ενός κακού οιωνού για πολλούς από τους κατοίκους του εικοστού αιώνα: μερικοί από αυτούς εναντιώνονται στην αναφορά ανεπιθύμητων ζητημάτων θέτοντας το χέρι τους πάνω σε ένα κομμάτι ξύλο' άλλοι δεν αντέχουν το να χύνεται αλάτι μπροστά τους, τα ανοιχτά ψαλίδια, να ακούν το ουρλιαχτό ενός σκύλου ή τη μνεία ενός ερπετού. Εκείνος που αποφεύγει να περάσει κάτω από μια σκάλα, «για κάθε ενδεχόμενο», πιθανώς ανεβαίνει με κάθε ηρεμία σε ένα αεροπλάνο... αρκεί να μην είναι Τρίτη ή Παρασκευή και 13.

Από την άλλη πλευρά, η χειρομαντεία, η χαρτομαντεία, το διάβασμα των κατακαθιών του τσαγιού ή του καφέ (καφεμαντεία ή τειομαντεία) αποτελούν ένα ανθηρό εμπόριο' κα η αστρολογία, λίγο πολύ πεζή, περιλαμβάνεται σε κάθε είδους εκδόσεις, περιλαμβανομένων εκείνων που αυτοχαρακτηρίζονται ως ρασιοναλιστικές.

Υπάρχουν μερικοί οι οποίοι δεν φεύγουν από το σπίτι αν δεν στρίψουν τα τρία νομίσματα που βγάζουν μια σκοτεινή (;) απάντηση στο «I Τσίνγκ». Η προστασία από το κακό μάτι με κάθε είδους φυλαχτά είναι περισσότερο συνηθισμένο από όσο ίσως πιστεύεται.

Δεισιδαιμονία; Ο πρόγονος που βαδίζει μαζί μας;

Αν η μαγεία είναι, απλώς, «η γνώση και η ακριβής χρήση της ενέργειας», και εμείς οι ίδιοι –όπως ακριβώς και ο υπόλοιπος κόσμος (σύμπαν)– αποτελούμε εκφράσεις (έργα - πράξεις) αυτής της ενέργειας, εν δυνάμει όλοι είμαστε μάγοι ή άνθρωποι της γνώσης.

Γι' αυτό ίσως ο Πιττακός συμβούλευε: «Γνωρίστε τον ίδιο σας τον εαυτό και θα γνωρίσετε το σύμπαν και τους θεούς.»

Κι αυτό είναι εκείνο το οποίο ο δον Χουάν ήθελε να ενσταλάξει στο μαθητή του, τον οποίο μετέβαλε μέσω των βιβλίων του στον πλέον ίσως γνωστό μάγο της Δύσης, αν εξαιρέσουμε τους αδελφούς Ααρών και Μωυσή.

Άρχισα τη συνέντευξη ρωτώντας τον Καστανέντα:

«Τώρα είσαι ο ναγουάλ, ο καθοδηγητής;»

«Ναι, είμαι ο ναγουάλ», επιβεβαίωσε χωρίς δισταγμό.

«Θα μπορούσες να συνοψίσεις το ποιά προτερήματα και θέσεις έχει ένας ναγουάλ;»

«Ένας ναγουάλ πρέπει να είναι ανελεύθινος. Για παράδειγμα, μπορεί να αγαπά χωρίς να περιμένει ανταπόκριση και ταυτόχρονα να είναι ψυχρός (αδιάφορος), που να μη ζητά τίποτα (; ; ;). Πιστεύουμε πως αγαπάμε πολύ γιατί ζητάμε, κλαίμε... μας δίνει την εντύπωση πως αγαπάμε, αλλά δεν είναι αλήθεια! είναι μια εγωιστική συμπεριφορά.

«Αφού η δύναμη του μάγου μπορεί να επηρεάσει τους άλλους, σε ποιούς κανόνες συμπεριφοράς υπακούει;»

«Στον κανόνα του να είναι άψογος.» (άμεμπτος)

«Ο δον Χουάν όμως δεν έδρασε φανερά όταν σε γνώρισε.»

«Το πνεύμα με έφερε στο δρόμο του δον Χουάν. Του έστειλε τους οiwονούς του και τον έβαλε να με πείσει! από την πλευρά του ήταν υποχρεωμένος να είναι αδυσώπητος. Αν το πνεύμα απαιτεί μια πράξη από έναν μάγο, αυτός την πραγματοποιεί», κατέληξε αποφασιστικά.

Δηλαδή, σ' αυτήν την περίπτωση καθίσταται περιττή η ατομική βούληση του εκλεγέντος (επιλεγέντος), αν και ο δάσκαλος δεν δρα με εγωιστικούς σκοπούς (στόχους), αφού πρόκειται να μεταδώσει της γνώσεις χωρίς αντάλλαγμα... Η .... .. , αλλά με μια πνευματική αίσθηση. Περιορίζεται στην εκπλήρωση μιας εντολής και περνά τη δοκιμασία (; ; ;)' δύο ακτίνες του ίδιου τροχού, πόσα περισσότερα θα κάνουν; (; ; ; ; ;)

Ένα αρχαίο βεδικό κείμενο λέει: «Οι επτά τσάκρα, τα επτά επίπεδα, οι επτά οδοί και τα επτά στοιχεία σου διδάσκουν ότι το λάστιχο δεν γνωρίζει το αξόνιο αν και είναι ένα μ' αυτόν' ότι η ακτίνα δίνει νόημα στο κενό, και ότι το αξόνιο δεν γνωρίζει το κέντρο του. Ωστόσο, ο τροχός συνεχίζει να γυρίζει. Επομένως, η ζωή δεν γνωρίζει την ύπαρξη, και ο εγκέφαλος δεν γνωρίζει τον νου. Το μοναδικό σημείο στο οποίο το λάστιχο μπορεί να γνωρίσει το κέντρο είναι σ' εκείνο στο οποίο αγγίζει το έδαφος.»

«Κι έτσι ο δον Χουάν δέχτηκε έναν οiwονό, και επέλεξε εσένα», συνέχισα.

«Είχα την κατάλληλη ενέργεια για να κατανοήσω αυτό το ταξίδι». Αγνώω αν χρησιμοποίησε αυτή την έκφραση μόνο ως μεταφορά. «Απαιτείται μια συγκεκριμένη ενεργειακή μορφολογία του φωτεινού αυγού», συνέχισε «που προσφέρεται για την κατανόηση και την πραγματοποίηση αυτού που ο μάγος γνωρίζει.»

«Μπορεί ο μάγος να πλανηθεί και να δώσει δύναμη σε κάποιον ο οποίος δεν θα την χρησιμοποιήσει κατάλληλα;»

«Ο μάγος δεν πλανάται, και απλώς διδάσκει εκείνον ο οποίος είναι άξιος γι' αυτό.»

«Άπαξ και αφήσει πίσω του την περίοδο της μαθητείας, ποιά είναι η εργασία του μάγου;»

«Συνίσταται στο να κατανοήσει μια χιλιετή γνώση. Σημαίνει να μπαίνει στη σιωπηλή γνώση και να την ερμηνεύει με όρους της λογικής». Και πρόσθεσε: «Πρέπει όμως να υπάρχει

μια προδιάθεση εκ μέρους εκείνου ο οποίος λαμβάνει τις πληροφορίες, αφού διαφορετικά μας παίρνουν για κίβδηλους.»

Σχολίασα τον σκεπτικιστικό τόνο του κύριου ρεπορτάζ που το περιοδικό *Time* του αφιέρωσε στις 5 Μαρτίου 1973.

«Από τότε», τονίζει «δεν ξαναασχολήθηκα με τα βιβλία μου στην ανατολή.»

«Δεν χλευάζεις ατιμωρητί το *Time*», παρενέβη η Φλορίντα.

«Αν πίστευες ότι θα μπορούσε να σε βλάψει, γιατί δέχτηκες να σου πάρουν τη συνέντευξη;»

«Είχαν πολύ καιρό που επέμεναν. Τότε ο don Χουάν μου είπε να δεχτώ για να σβήσω μια για πάντα την προσωπική μου ιστορία.»

Επωφελήθηκα για να επιστρέψω σε ένα ζήτημα από το οποίο κατά βάθος δεν είχα παραιτηθεί:

«Και γιατί επέτρεψες σε εκείνους να σε φωτογραφήσουν και εμένα δεν μου επιτρέπεις;»

«Γιατί ήταν πολύ ενοχλητικοί», απάντησε.

Σε κάθε περίπτωση, δέχτηκε μόνο να του τραβήξουν ατελείς φωτογραφίες, στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου' το ρεπορτάζ περιλάμβανε επίσης μια φωτογραφία από την αποφοίτησή του.

«Ποιές είναι οι επιπλοκές, προσωπικές ή κοινωνικές, που έχεις όντας μάγος;»

«Από προσωπική άποψη, είναι μια ολοκληρωτική αφοσίωση, χωρίς παρεκκλίσεις, στις απαιτήσεις της μαγείας. Στο κοινωνικό, ο μάγος συμπεριφέρεται πολύ θολά (συγκεκριμένα) που κανείς δεν παρατηρεί αυτό που είναι, εκτός κι αν θέλει να το πει. Στο μάγο υπάρχει απουσία σκέψεων, επιθυμιών, και δρα σύμφωνα με τις περιστάσεις», κατέληξε.

Το απόγευμα προχωρούσε και άρχισε να κάνει αρκετό κρύο. Ο Καστανέντα φορούσε ένα ελαφρύ χιτώνιο' το έβγαλε και επέμενε να το φορέσει η Φλορίντα, που καθόταν γυρτή πάνω στον πάγκο και σταυροπόδι. (; ; ;) Δεν το δέχτηκε, και ο Καστανέντα το ξαναφόρεσε. Πού και πού, της (;) έτριβε τους ταρσούς. Συμπεριφερόταν με εξαιρετική λεπτότητα.

Η Φλορίντα και εκείνος συμπεριφέρονταν ως ίσοι. Ο Καστανέντα μιλάει στα βιβλία του για τις γυναίκες ναγούάλ. Αυτό είναι η Φλορίντα; Δεν τόλμησα να ρωτήσω.

«Ποιοί αποτελούν την ομάδα σου, εκτός της Φλορίντα;»

«Η Ανν, η Χουάνα, η Μούνι και η Νούρι», ανέφερε ικανοποιημένος.

Μίλησε για τις τέσσερις με θαυμασμό και ένα ελαφρύ χαμόγελο' τελείωσε της ανάλυσή του για τις αντίστοιχες προσωπικότητές τους με εκφράσεις όπως «πολύ δυνατή» ή «πολύ γενναία»' αναφερόμενος στον ανεξέλεγκτο χαρακτήρα κάποιας τους, την αποκάλεσε στοργικά «φοβιτσιάρα».

Όλες είναι νέες και μόνο μία από αυτές γνώριζε τον don Χουάν, από κοριτσάκι.

«Συγκρινόμενη με τα όσα γράφεις στα βιβλία σου, είναι μια ομάδα πολύ μικρή, ή όχι;»

«Η ομάδα του don Χουάν», θυμάται ο Καστανέντα «αποτελούνταν από 16 μέλη, μαζί με εκείνον. Ο αριθμός των μελών πρέπει να είναι πολλαπλάσιος του τέσσερα' τέσσερις θα ήταν ο ελάχιστος και οκτώ, ο αποτελεσματικότερος.

«Γιατί οχτώ;»

«Χρειάζονται οχτώ άτομα για να θεμελιώσουν μια συναίνεση που είναι ξένη προς την ατομικότητα. Οκτώ είναι ο αριθμός που θραύει το άτομο γιατί οκτώ δημιουργεί (; ; ;) την ανθρώπινη μάζα.»

Αγνοούσα τότε τις πληροφορίες και δεν μπορούσα να σχολιάσω ένα περίεργο (παράξενο) αριθμητικό παραλληλισμό με τη Μπαγκαβάντ Γκιτά, το βεδικό κείμενο: στον τέταρτο

στίχο του έβδομου κεφαλαίου με τον τίτλο «Η γιόγκα της διορατικότητας», ο Κρίσνα λέει στον Αρζούνα: «Γη, νερό, φωτιά, αέρας, αιθέρας, συνείδηση, διάνοια και εγώ είναι οι οκτώ κατηγορίες της κατώτερης φύσης Μου.»

«Η ομάδα σου έχει έξι μέλη, ούτε είναι πολλαπλάσιο του τέσσερα, ούτε προσεγγίζει τον αποτελεσματικότερο αριθμό μελών. Τι επιπτώσεις έχει πάνω σας αυτό το γεγονός;

«Αυτή είναι μία από τις δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουμε για να κατορθώσουμε να απελευθερωθούμε». είπε, αποθαρρυσμένος' και πρόσθεσε: «Χρειαζόμαστε άλλα δύο πρόσωπα».

«Γιατί δεν ψάχνετε γι' αυτά;»

«Γιατί κανένας δεν θέλει να βάλει το κορμί του», παραπονέθηκε αγανακτισμένος.

Ο Καστανέντα όπως το έθεσε (;), συμφώνησε απολύτως με τον don Χουάν, ο οποίος διαβεβαίωνε ότι έβλεπε την ενέργεια και έτσι ανακάλυψε τον μαθητή που γύρευε.

«Μπορείς να δεις, όπως ο don Χουάν, την ενέργεια των ανθρώπων και των πραγμάτων;»

«Ναι», απάντησε κατηγορηματικά. «Βλέπω την ενέργεια.»

Παρ' ότι το είχε εξηγήσει στα βιβλία του, τον ξαναρώτησα πάνω σ' αυτό το θέμα.

«Ποιά είναι η όψη αυτής της ενέργειας;» (Πώς φαίνεται, η μορφή της....)

«Είναι σαν να αποτελείται από μεγάλες ίνες φωτός.»

«Σε τι διαφέρει από το ένα πρόσωπο στο άλλο;»

«Όσο περισσότερο ισχυρή είναι αυτή η ενέργεια του ατόμου, τός περισσότερο πυκνές, συμπαγείς και λαμπερές είναι αυτές οι ίνες.»

«Είναι συγκεντρωμένη σε κάποια συγκεκριμένο σημείο του σώματος;»

«Ανέρχεται από τα πόδια' όσο περισσότερο προς τα πάνω βρίσκεται, τόσο μεγαλύτερη φυσική και εξελικτική δύναμη έχει το άτομο.»

«Είναι η διαδικασία που ακολουθεί η «κουνταλίνι», μια ενέργεια που περικλείεται στη βάση της σπονδυλικής στήλης;»

«Δεν γνωρίζω.»

«Από όλα τα πρόσωπα που έχεις γνωρίσει, ποιό είχε την ενέργειά του στην ψηλότερη θέση;»

«Ο don Χουάν, ο οποίος κατόρθωσε να την ανυψώσει μέχρι το λαιμό», θυμήθηκε με θαυμασμό.

Ίσως ήταν η ικανότητά του να «βλέπει» εκείνο που έπειθε τον Καστανέντα, μετά από μια πρώτη ματιά, αν θα πλησίαζε ή όχι κάποιον με τον οποίο είχε κλείσει ένα «ραντεβού στα τυφλά».

Προκάλεσα (;) ένα ζήτημα που επηρέασε την τωρινή του ομάδα. Αν οι πέντε γυναίκες που την αποτελούν δεν υπήρξαν μαθήτριες του don Χουάν, και πέρα από δυο περιπτώσεις, ούτε που τον γνώρισαν, ο Καστανέντα είναι, τότε, αυτός που πρέπει να τις μύησε στη μαγεία.

«Είσαι εσύ ο δάσκαλος των άλλων μαθητευομένων;»

«Όχι», απάντησε με ειλικρίνεια. «Εγώ μπορώ να είμαι ναγούάλ, αλλά όχι δάσκαλος' δεν έχω τα προτερήματα που απαιτούνται.»

«Ο don Χουάν, όμως, έλεγε ότι ο ναγούάλ είναι επίσης ένας δάσκαλος», επέμενα.

«Ακόμα κι αν ζούσα περισσότερα χρόνια από όσα έζησε εκείνος», είπε με πεποίθηση «εγώ δεν θα μπορούσα ποτέ να φτάσω να γίνω σαν τον don Χουάν. Η σιγουρία του ίσως ερχόταν (; ; ;) εγγυημένη από εκείνο που του είχε πει πριν από είκοσι χρόνια: «Ξέρω πως δεν θα έχω το χρόνο για να μυσώ όλους εκείνους που θέλω. Τίποτε άλλο δεν θα έχει καιρό (; ; ;

;) για να μπει στο μονοπάτι, και βασίζομαι (έχω εμπιστοσύνη) ότι θα γυρέψεις με τον ίδιο τρόπο αυτό που εγώ γύρευα.»

«Πότε πέθανε ο don Χουάν.»

«Έφυγε το 1973.»

«Ανέλαβες την ευθύνη της ομάδας μετά το θάνατό του;»

«Όχι. Η δόνια Φλορίντα, η συντρόφισσα του don Χουάν, έμεινε καθοδηγώντας μας μέχρι που και η ίδια έφυγε.»

«Πότε συνέβη αυτό στη δόνια Φλορίντα;»

«Το 1985. Η Φλορίντα –και έδειξε την Φλορίντα Ντόννερ– πήρε το όνομα τιμώντας τη μνήμη της (; ; ; ;).»

Τότε κατάλαβα γιατί κατά τη διάρκεια του γεύματος ο Καστανέντα την αποκαλούσε συμπτωματικά «Τζίνα»' αυτό είναι πιθανώς το πραγματικό της όνομα, μέχρι που αποφάσισε την αλλαγή.

Η Φλορίντα Ντόννερ υπέγραψε με το όνομα που υιοθέτησε το βιβλίο της που είχε κυκλοφορήσει τρία χρόνια πριν από τον θάνατο της δόνια Φλορίντα. Η αλλαγή του ονόματος ενώ ακόμα ζούσε η συντρόφισσα του don Χουάν αποτελεί περισσότερο μια ένδειξη συνέχειας παρά μια ανάμνηση της εκλιπούσης.

Η Φλορίντα έμεινε λίγο καιρό δίπλα στον don Χουάν' παρ' όλα αυτά, και κρίνοντας από το σεβασμό και τη συνενοχή (μπλέξιμο) με την οποία της συμπεριφέρεται ο Καστανέντα, και οι δύο φαίνεται να μοιράζονται την αφοσίωση «στις αρχές της μαγείας». Ο Καστανέντα όμως δεν μπορεί να την μύησε, αφού ο ίδιος δηλώνει ότι δεν είναι δάσκαλος. Η εξήγηση ίσως είναι ότι η εύθραυστη και σεμνή Φλορίντα Ντόννερ ήταν μαθήτρια της δόνια Φλορίντα, η οποία μεταβίβασε κάποια περίοδο τις γνώσεις της στον ίδιο τον Καστανέντα.

Αυτή η γριά είχε υπάρξει ναγούάλ και δασκάλα της ομάδας για δώδεκα χρόνια.

Στο πάρκο δεν έβλεπες πια ψυχή' ήταν πέντε η ώρα. Η υγρασία του περιβάλλοντος ενέτεινε την ψύχρα.

«Θα πρέπει να φύγουμε», πρότεινε ο Καστανέντα.

«Είναι που οι Ινδιάνοι από τη Σονόρα είναι ακόμα στο σπίτι», εξήγησε η Φλορίντα «και δεν θέλουμε να τους αφήσουμε μόνους αρκετή ώρα».

Μάζεψα τις σημειώσεις μου' το υλικό ήταν ανεπαρκές. Και δεν είχε αναφερθεί η πιθανότητα μιας νέας συνάντησης. Καθ' οδόν προς το χώρο στάθμευσης, τους είπα ότι είχα προετοιμάσει πολύ περισσότερες ερωτήσεις τις οποίες ήταν πιθανόν να κάνω.

«Μπορείς να συνεχίσεις στο αυτοκίνητο», επισήμανε ο Καστανέντα.

Η Φλορίντα επενέβη με μια απροσδόκητη προσφορά:

«Θα σου δώσουμε τη διεύθυνσή μας' εσύ γράψε τις ερωτήσεις που χρειάζεσαι, και εγώ θα σου στείλω τις απαντήσεις δακτυλογραφημένες». Δεν ξεκαθάρισε αν εκείνος θα υπαγόρευε τις απαντήσεις, ή θα απαντούσε η ίδια σ' αυτές.

Αγνοώ αν η Φλορίντα είχε συζητήσει με τον Καστανέντα για να μου δώσουν τη διεύθυνσή του' θα πρέπει να το είχαν κάνει πριν συναντηθούμε, αφού σε καμιά στιγμή δεν είχαν μείνει μόνοι.

Όντας στο αυτοκίνητο, ο Καστανέντα οδήγησε κατ' ευθείαν στην αντίθετη κατεύθυνση από εκείνη που μας είχε φέρει στο πάρκο.

Προετοίμασα τις ερωτήσεις, όμως πριν συνεχίσω με τη συνέντευξη τους ευχαρίστησα που μου είχαν επιτρέψει να τους γνωρίσω και για τις διευκολύνσεις που μου παρέσχαν για να κάνω τη δουλειά μου.

Τότε δέχτηκα άλλη μια εκδοχή του γιατί επέλεξαν την επιστολή μου:

«Από την τελευταία φορά που είχαμε περάσει από το γραφείο του δικηγόρου, είχαν συγκεντρωθεί αρκετοί σάκοι με αλληλογραφία», διηγήθηκε η Φλορίντα. «Τους βάλουμε μπροστά μας, αποφασίσαμε να ανοίξουμε μόνο μια επιστολή, και αυτή που πιάσαμε ήταν η δική σου.

Έπεσε μια ενοχλητική σιωπή. Ο Καστανέντα κοίταζε μπροστά του και δεν είπε λέξη. Αμφιταλαντεύτηκα για να ζητήσω να μου διασαφηνήσουν ποιά ήταν η πραγματική εκδοχή, όμως μαζί της (; ; ;) συγκράτησα την περιέργειά μου. Δεν ξαναμιλήσαμε γι' αυτό.